De Spelen in Amsterdam: loop langs de olympische restanten van 1928
Deze keer: de Olympische Spelen in Japan herinneren aan de olympische restanten van 1928.

Het Parool3 augustus 2021, 07:00

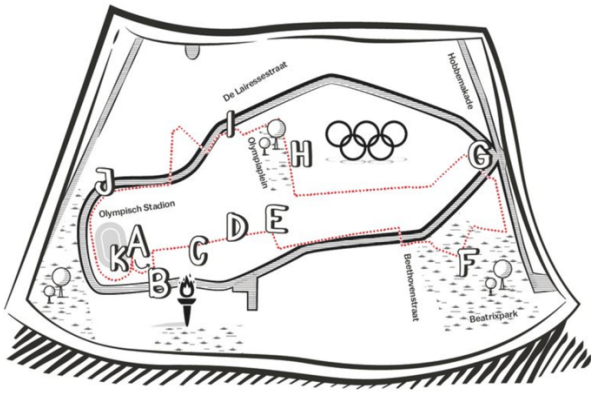

BEELD JET DE NIES

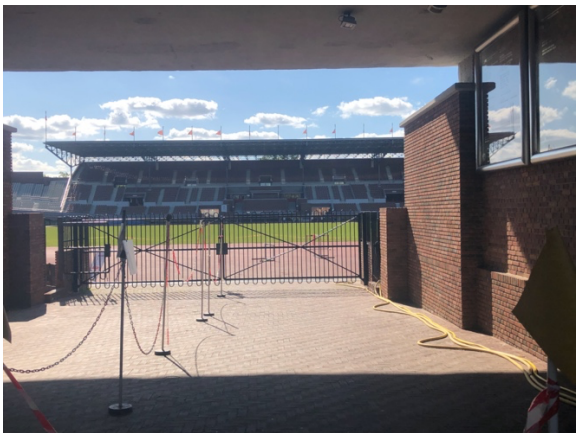

A. We beginnen bij het hoofdpodium, het Olympisch Stadion. Het complex werd door architect Jan Wils (ook bekend van de Citybioscoop Leidseplein) voor de Zomerspelen van 1928 ontworpen. Na uitbreiding in 1937 werd het stadion gebruikt voor belangrijke voetbalwedstrijden en was het de thuisbasis van FC Amsterdam. In 2000 werd het stadion in de oorspronkelijke staat hersteld.

B. Bij de opening van de Olympische Spelen in 1928 werd op de grote schaal bij de Marathontoren van het stadion voor het allereerst het olympisch vuur ontstoken – een idee van Wils. Links naast de Marathontoren werd ter ere van de oprichter van het NOC, Frits van Tuyll van Serooskerken, het Van Tuyll-monument (ook wel *De Olympische groet*) van de beeldhouwster Gra Rueb onthuld. Na de Tweede Wereldoorlog werd het beeld omstreden, doordat de afgebeelde olympische groet lijkt op de Hitlergroet. Het beeld is in 2020 verplaatst naar een plek binnen het stadion.

C. Tussen het Olympisch Stadion en het Stadionplein staat de eveneens door Jan Wils ontworpen Garage Citroën uit 1931. In 1962 werd ook de Tweede Citroëngarage naar zijn ontwerp gebouwd. Deze staat op de monumentenlijst. De architect werd door vakgenoten ook wel Frank Lloyd Wils genoemd, naar zijn inspiratiebron Frank Lloyd Wright.

D. We lopen het Stadionplein op – ooit de centrale entree naar de Olympische Spelen – dat is omgebouwd tot provinciaal winkelcentrum. De buurt geniet een aanbod van smakeloze kopieën van Oostblokbouw, maar de sfeer is wel enorm verbeterd.

Kunstwerk 11 Rue Simon Crubellier

Beatrixpark.

Via het kunstwerk *11 Rue Simon Crubellier* van Matthew Darbyshire lopen we de as van de olympische wijk op: de Van Tuyll van Serooskerkenweg. Wie restanten van het olympisch dorp zoekt, komt bedrogen uit. Net

als nu waren de Spelen sober opgezet. Voor de 2887 deelnemers waren er logies in lagere scholen (het was vakantietijd) en pensions. Of, zoals de Amerikaanse delegatie deed: slapen op het schip waarmee ze waren overgekomen.

E. Een olympische wandeling anno 2021 is niets waard als we geen Japans hapje eten bij Umeno in de Agamemnonstraat 27. Dit was in 1978 het eerste Japanse restaurant in Nederland. In het authentieke interieur houden ze de rust en de smaak van de Japanse keuken in ere.

F. Op het Van Tuyll van Serooskerkenplein tref je een geweldige buurttuin naast de ruiterpilaren die Rädecker ontwierp. De twee beelden kunnen worden gezien als een ode aan paardensportliefhebber Baron van Tuyll van Serooskerken, die behalve initiator van de Spelen in Nederland ook verantwoordelijk was voor vluchtelingenopvang. Hij was de eerste Nederlander die lid werd van het Internationaal Olympisch Comité, maar maakte helaas de Spelen zelf niet meer mee.

G. We lopen langs de Stadionkade naar het Beatrixpark, dat in 1938 in romantische stijl werd ontworpen door Jakoba (Ko) Mulder, een stedenbouwkundige van de gemeente. Hoewel het een van de oudste parken is, treffen we er geen olympische sporen aan. Wel een geneeskrachtige kruidentuin, de zogenaamde Artsenijhof uit de Floriade 1972, de eerste Floriade-editie in Amsterdam.

H. Vanuit het park lopen we door de Herman Gorterstraat naar de geweldige Hildo Kropbeelden van Brug 417. Ze werden tien jaar na de Spelen geplaatst, ongeveer tegelijkertijd met de opening van het Beatrixpark. Wel aardig om te bedenken hoe ver het terrein van de Spelen was verwijderd van de stad. Aan de voet van de brug ligt de fameuze Apollohal (1934) van architect Albert Boeken, waar vandaag de dag de basketballers van BC Apollo spelen.

I. We slaan de hoek om richting het sportpark Olympiaplein. Het sportpark is in 1927, in aanloop naar de Olympische Spelen, aangelegd als onderdeel van het plan Berlage. Er was een achtlaans atletiekbaan, met accommodatie voor spring- en werpnummers. Na 1928 betrok voetbalvereniging Swift het sportpark.

J. We steken over naar de Olympiadekade en lopen via het water terug naar het stadion langs het woon-complex Olympia. Dit complex is gebouwd naar ontwerp van de architect Jan Gratama in de stijl van de Amsterdamse School, net voor de Spelen van 1928. Het complex kreeg saamhorigheid als uitgangspunt.

K. Via de Afroditekade en het Olympisch Kwartier keren we terug naar het startpunt. Wij mijmeren wat over het Olympisch Zwemstadion dat in deze wijk heeft gestaan, waar Tarzan (Johnny Weissmuller) voor de Verenigde Staten uitkwam. Het bad werd na de Spelen meteen gesloopt om plaats te maken voor woningbouw.